

Dr. VASILIJ HOPEKO, pom. jepiskop:

CHRISTOS V NAŠ

(O NAJSV. EUCHARISTII II)

Sv. Pričastije I část

Prjašev 1948

Jeparchialnoje Pravitelstvo v Prjaševi.
Ňit prepjatstvija.

V Prjaševi, dňa 29. X. 1947.

Emerik Sedlak,
kanonik-ректор, cenzor.

No. 2374/47

Pečatati pozvolaju.

V Prjaševi, dňa 30. X. 1947.

Pavel
jepiskop.

Christos v nas. **(Sv. Pričastije I část')**

V v e d e n i e.

V prvoj brošurki o Najsv. Eucharistii pod titulom »Christos posredi nas« pisano o tom, što odna iz cilej osnovanija Najsv. Eucharistii byla ta, čtoby Isus meždu nami na prestolach postojanno žil — až do skončanija vika. Jesť to velika blahodaf dľa nas, što majem Christa meždu nami. Jesť to znakom velikoj ljubvi, što Isus stalsja našim dobrovolnym »rabom kivota«. Ot tuda blahoslovľajet nas, molitsja za nas, upravľajet nas čudesnym sposobom. Za to my dolžny Jemu očeň-očeň blahodariti. O tom pisano obširno v spomjanutoj

brošurki. No Isus tut ne zastanovilsja. *Ľubov Isusa ne uspokojilasja s tim, čto-by tolko na prestolach, v cholodnych kivotach, čašach perebyval. On chočet čeloviku čim bolše pomoči, On chočet k čeloviku čim bolše približitisja. To jest zakon Ľubvi, čto koho Ľubim, tomu vsjo dajem, daže hotovy i žizň dati. Isus dal svoju žizň pro nas na kresti. No v Najsv. Eucharistii sdilal takoje čudo, čto každomu, kto pričaščajetsja, dastsja mu v pokorm, i čerez to soveršenno sojedinitsja s nami. Lučše uže i ne možet sojedinitisja s nami!*

Brate — Sestro! Znaieš Ty dostatočno ciniti siju Ľubov Isusa? ... Polzuiešsja s toju Ľuboviju Christa? ... pričaščaješsja? ... Jak pričaščaješsja? ...

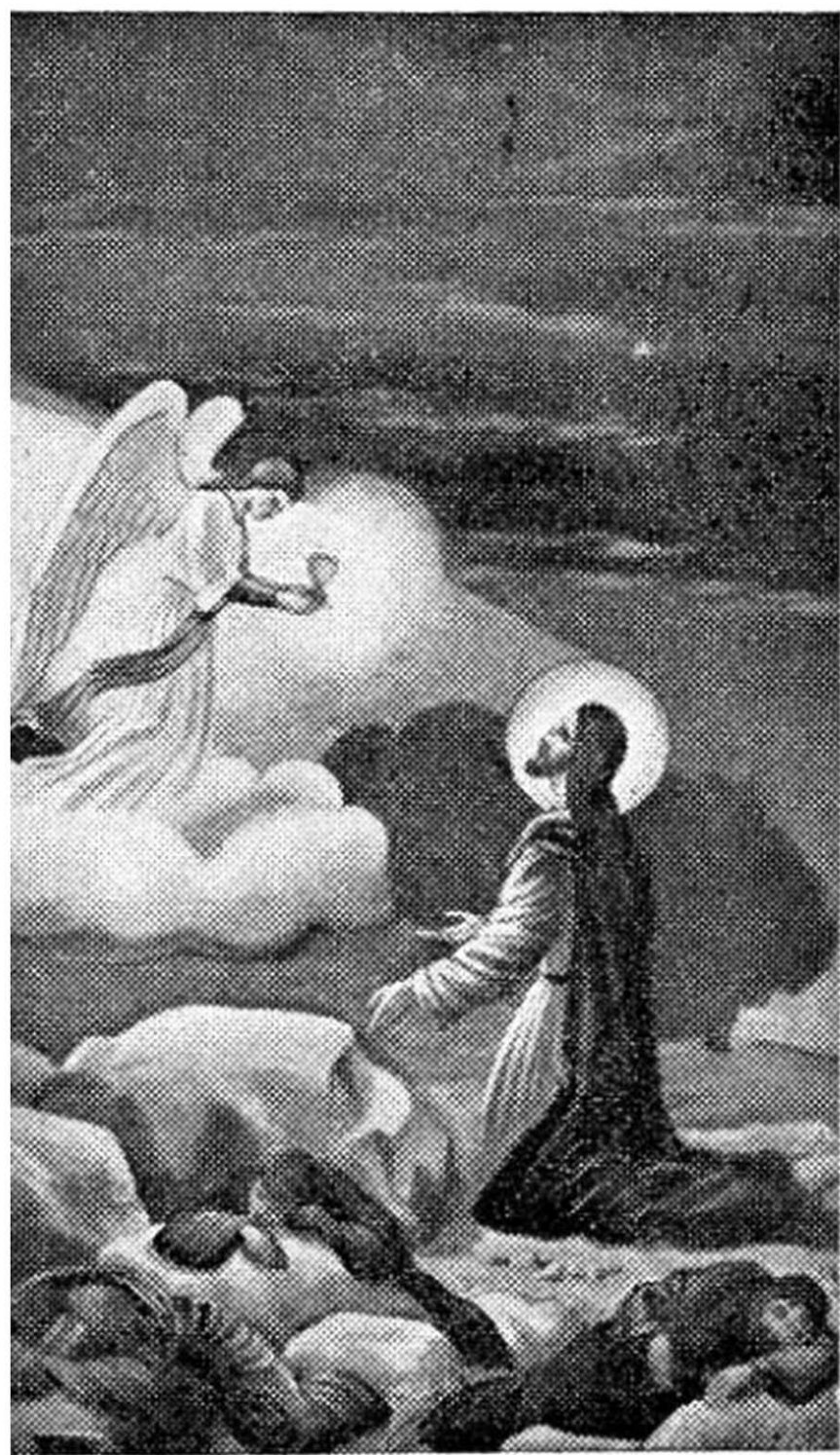
Sia knižočka chočet donomoči Vam. čtoby Vy živoju viroju činili naš duševnyj pokorm — Tilo i Krov Isusa, čtoby dostoino pričaščalisia.

Nedostatki sej knižočki pust dononit Eucharističnyj Isus, kotoryj vidit

našu dobrou voľu. On tak dobrotlivyj; čo jesli my sdilajem k Nemu odin krok, On sdilajet k nam dva kroki. Jesli my chočem podnestisja duševno, pevno, čo On nam dopomožet na puti soveršenstva.

Najlučšij znak istinnoj pobožnosti jest sv. pričastije. Jesli naš narod dostojno i často budet pričasčatisja, tohda ne nužno bojatisja o jeho viru. Tohda stanet soznatel'nym greko-katolikom. Tohda obnovitsja ľubov k Bohu i k bližnemu, tohda nastanet oduševlenije pervych christijan. »Vkusite i vidite, jako blah Hcspod!« Ps. 33.)

Avtor.

I.

Isus v Najsv. Eucharistii stalsja nam duhovnym pokormom.

1. Slova samoho Isusa Christa.

Isus uže v kafarnaumskoj svojej besidi (Ioann 6) — hde priobiščal Eucharistiu — jasno hovorit: »Az jesm chlib životnyj« (35 st.) »Sej jest' chlib schoďaj s nebese, da ašče kto ot neho jast, ne umret...« »ašče kto snist ot chliba seho, živ budet vo viki, i chlib jehože Az dam, Plot' moja jest', juže Az dam za život mira (50, 51 st.). Už napered napominajet: »Ašče ne sniste Ploti Syna čelovičeskaho, ne pijete Krove Jeho, života ne imate v sebi.« »Jadij Moju Plot' i pijaj Moju Krov, vo Mni prebyvajet i Az v nem« (53, 56 st.). Inymi slovami

akcentirujet »Plot' bo Moja istinno jest' brašno (jadenije) i Krov Moja istinno jest' pivo. (napoj) (55 st.).

Konečno na poslednoj večeri pri osnova-
nii Najsv. Eucharistii sii slova skazal:
»Prijmite jadite, Sije jest' Tilo Moje...
posemu prijem čašu hlahoľa: Pijte ot neja
vsi, Sija jest' Krov Moja (Maft. 26, 26—
28). Sv. Luka ješče duže važny slova Isu-
sa zaznačil: »Sije tvorite vo moje vospo-
minanije« (Luk. 22, 19).

Jak vidim iz slov Isusa, postojanno to
podčerkivajet, čto On to chočet, čtoby Je-
ho Tilo jisti. Jeho Krov piti. Daže u Ioanna
6, 57 stichu korotko tak skazal: »I jadyj
Mňa, i toj živ budet Mene radi.«

Značit, Isus ne toľko dľa toho osnoval
Najsv. Eucharistiju, čtoby byti meždu na-
mi na prestolach, čtoby my mohli umoľati
Jeho v chramach, no On dľa toho osnoval
Najsv. Eucharistiju, čtoby moh byti
v nas, čtoby my pričaščalisja. Slova obi-
ščanija Najsv. Eucharistii i slova osnova-
nija soderžat v sebi v pervom rjadi poňa-

tije jadenija. Iz toho slidujet, čto najvaž-
nijša cil' osnovanija Eucharistii jest ta,
čtoby my pričaščalisja, čtoby my jili Tilo
i pili Krov Isusa.

2. Velika ľubov Isusa v sv. pričastii.

Velika byla ľubov Hospoda Boha v Sta-
rom Zaviti, kohda deň i noč vmisti pereby-
val s jevrejskim narodom v pustyni za 40
lit. Deň vo vidi chmary, kotora byla razom
i ochoronoju pered žarom solnca. V noči
vo vidi ohnennaho stolpa, kotoryj v tem-
noti svenil im, ukazoval puť. Zavidili jev-
rejam vsi narody, kotory poznali ich, čto
jak šťastlivyj tot narod, ktoroho sám Boh
vedet. Znali, čto toľko tohda možno ich
peremoči, jesli otvernulisja ot Boha, no
jesli virno služili Bohu, to Hospod' borol-
sja misto nich, vsehda pobidili. Pravom
moh skazati Mojsej takoje: »Kij bo jazyk
(narod) tako velij, jemuže jest' boh (po-
ganskij) približajajsja jemu, jako Hospod'
Boh naš vo vsich v nichže ašče prizovem
Jeho?« (Mojs. V. 4, 7). To značit: Koto-

ryj narod majet tak blizko boha (dumajet na poganskich narodov) jak narod jevrejskij, ktoraho Boh s nim žijet, i vsehda vsjo vysluchat, kohda prizovut Jeho.

Ješče boľša byla ľubov Boha v Novom Zaviti, kohda Boh vplotilsja, stalsja našim Bratom. Nastol'ko ľubil nas, čo kromi hricha cilkom podobnym stalsja k nam. Ľubov ješče vsehda uboľšalasja, kohda osnoval Najsv. Eucharistiju, čtoby ne tol'ko na odnom misti v Nazareti, ili v Jerusalmi, ale i u nas na Makovici, v Zemplini, v každom seli za horami, za lisami, hde tol'ko jest cerkov i svjaščennik, perebyval meždu nami.

No najboľšu ľubov preukazal tohda, kohda On dalsja nam za pokorm. Vydumal Eucharistiju takim božestvennym a vsetaki čelovičeskim sposobom. Isus dolžon byl vzjati na sebe dajakij vid, jesli chotil meždu nami perebyvati. Ibo tak jak On jest vo svojej slavi, ne možet nam preukazatisja. Naša slaba čelovičeska priroda by tut na zemli Jeho slavu ne vyderžala, my

by pomerli i na vid jedného slavného an-
hela, a tím pače kohda by my vidili bo-
žestvennu slavu Isusa.

Isus moh vzjati na sebe vid dajakoj do-
rohoj vešči, naprimir, moh by mežu nami
perebyvati vo vidi diamanta, vo vidi zolota.
Dľa umolenija, čtoby mežu nami pere-
byval, to by dost bylo, no On chotil boľše!
On chotil byti pokormom, proto vydumal
vid skromnyj, vid ot ktoroho ne bojitsja
ani diťa; vid, kotoryj denno vidim, jest to
vid ježednevnoho chliba. Uže i s tím chotil
napominati nas, čto jak ježednevnyj chlib
potrebnyj nam dľa tila, tak potrebna nam
Eucharistija dľa duši.

Diamant, zoloto my by ne mohli jisti,
chlib my možem jisti. Chlib jest simbolom
vsich potrebnostej. V molitvi »Otče naš«,
pod imenem »chlib naš nasuščnyj dažd'
nam dnes«, dumajem na vsi potrebnosti na
pervom misti i na Eucharistiju. Vid vina,
snova označajet veselost'. I »Vino vozvese-
lit serdce čelovika«, čitajem v Ps. 103.

Eucharistija dl'a toho jest, čtoby kripila, i čtoby rozveselila nas.

A teper, dorohije moi, hluboko razmyš-lajme: Predstavte sebi Isusa, slavnaho našeho Boha Spasitel'a, pered Kotorym poklonitsja vsjakoje kolino . . . pered Koto-rym i Anhely klaňajutsja . . . Tot Isus ostavit svoju nebesnu slavu, na slovo svja-ščennika pridet na prestol, v čašu . . . Iz čaši na zolotoj ložečki dast svjaščennik Te-bi na jazyk tvoj, i Ty jiš Jeho Najsv. Tilo i piješ Jeho Najsv. Krov. On vojdet do tvojeho serdca . . . i iz l'ubvi tam cho-čet byti i fyzičeski tak dolho, poka ne-pereminit'sja vid na tvoje tilo i na tvoju krov tak, čto za 10—15 minut Isus v Te-bi jest tak, jak v živoj darochranitel'-nici, jak na prestoli . . . Posemu peremi-ňatsja vidy, na tvoje tilo, na tvoju krov, i nikim to tainstvennym sposobom v Tvo-ich žilach Krov Christova kružitsja, Tvo-je tilo uže na Tvoje, no nikim to sposobom Tilom Isusa. Čerez Tvoi oči, oči Isusa smotrjat, Tvoimi ustami Isus hovorit. Tut

sdijsnitsja to, čto, skazal sv. Pavel: »Živu že ne ktomu az, no živet vo mni Christos« (K Gal. 2, 20). K Kor. II 13, 6 tak pišet: »Ili ne znajete sebe, jako Isus Christos vo Vas jest'...«

Možem my porozumiti siju ľubov? Anhely, Serafimy »zavid'at« nam sije naslaždenije, vid' to dľa nas nebo na zemli. Čto budet v nebi? Budem v Bohi a Boh v nas, a čto jest pričastije? My v Bohi a Boh v nas. Ne zaslužim my takoj ľubvi! Ne dost, čto Isus narodilsja, ne dost čto na kresti pomer, ne dost, čto denno obnovľajetsja sija krestna žertva bezkrovnym sposobom, no On chočet i tak preukazati svoju ľubov, čto denno chočet byti našim pokormom. Hovorit prislovko: »Tak ľa ľubl'u, čto doraz ľa zjim...« Isus dastsja nam zjisti, bo On duže ľubit nas. Rozumietsja, čto Isus to radostno robit, Isus u nas dobri čuvstvujetsja, lučše jak na prestoli v kivoti, ale toľko pod odnym usloviem, jesli v duši našoj blahodat' osvjaščajuščaja nachoditsja. Jesli my bez ľažkoho

hricha, tohda Isus u nas prevoschodno čuvstvujetsja, ibo On tohda upražnajat dvi svoi veliki Pubvi, a to v pervych upražňajat Pubov k Otcu svojemu. On vsehda voľu Otca ispolňal, a voľa Otca, čtoby my spaslisja. Isus čerez svoju prisutnosť v nas, pomahajet nam do spasenija. S tim razom upražňajet i vtoruju veliku Pubov, a to Pubov k dušam. Isus za duši pomer, proto duže cinit naši duši. Tišitsja, čto možet v nas perebyvati, možet ubolšati blahodať v našoj duši, možet pomahati nam spastisja, možet čerez pitanije svoim Tilom i svojeju Kroviju zaderžati nas pri duchovnoj žizni. Jaka to Pubov svoim Tilom kormiti nas, svojeju Kroviju napajati nas!

Odna legenda nukajetsja teper, čtoby ju spomnuti, a to legenda o pelikanu. Jesť odna velika bila ptica, nazyvajetsja pelikanom. Podľa legendy odin pelikan sdilal sebi hnizdo pri morju na skali. Čerez deň staralsja o svoi moloďata kim, čto oblitat cilu okolicu i prinošal im červaki, pekorm. V noči sidil v hnizdi, zakryl moloďata krylami svoimi i tak choronil ich ot zimy, ot burji, jaki

často zvykli byti kolo morja. Stalosja raz, čto velika zima rastala, vsjo zamerzlo. Nikde ne moh rajti pelikan pokormu dpa svoich molođat. Molođata nat'ahujut svoi holovki, vystavujut svoi džobački, no nadarmo pokormu ne bylo. Pelikan instinktivno idet i chočet svoim velikim džubakom razbiti led na morju, ibo nadijalsja, čto iz morja, čto to vylovil by. No led silnyj, džobak slabyj. Uže dva dni bez pokormu molođata. Prichodit pelikanu poslidna dumka »na um« a sdilajet tako'e, neslychanoje, čudesnoje: svoim džobakom sd'lajet ranu na hrud'ach svoich, a iz rany iztikajuščuju krov dala sija ptica mati svoim molođatam za pokorm. Molođata pokrip'atsja, vesely... No mati vse bošše oslabnet... Utrom choťat snova krov, no krov uže iztekla, ptica mati uže ne živa. Tohda molođata jak vidat, čto kolo nich neživa ptica, začnut kormitisja iz mjasa pelikana. Poka nastalo teplo, poka zima popustila sjili cilkom svoju mať-pticu. Pri tom pokripilisja tak, čto uže i sami mohli otletiti h'adati sebi pokorm. Prekrasna legenda! Mať ptica zachranila svoi molođata svojeju žizneju, svojeju kroviju i svoim »tilom«.

Kohda takoje čitajem, slyšim, obmjahčitsja serdce naše i slezy pojav'atsja v očach našich... A sv. pričastije ne to samoje? Ne to samoje slučilosja s Isusom

i s nami? Isus, naš dobrotivýj Otec, dalsja poraniti, čtoby vsja krov Jeho vyšla iz Jeho ran, i tak razdavajet svoje Tilo, i svoju Krov, d'ľa pokorma nam, čtoby my duševno ne pomerli. Ne majet-li to nam obmjahčiti naše serdce? Ne majem-li na vid toj ľubvi slezy prolivati? Posluchajme Isusa, kohda zovet nas: prijmite jadite, Sije jest' Tilo moje, pijte vsi Sija jest' Krov moja. idim i kormimsja duševno!

3. Naša povinnost' posluchati Isusa.

Za ľubov my dolžny ľuboviju platiti. Jak by to bylo, jesli by odin naš najbolšij blahoditel', kotoryj zachranil nam žizň, iz ľubvi k nam ustrojil by hostinu, pozval by nas na hostinu, a my by sije prizvanije ne priňali, my by shordilisja i ne chotili mati nič obščaho s našim blahoditelem. Jaka to čorna neblahodarnost' byla by iz našoj storony.

Sv. Pričastije podobna hostina. Isus hostitel'. Isus naš najbolšij blahoditel', k ktoromu podobnaho nit v ciloj istorii čelo-

vičestva. On cinoju svojej žizni zachranil našu žizň, žizň vseho čelovičestva. On teper iz toj radosti, čto nas zachranil robit hostinu. No taku hostinu, jaku toľko Hospod' Boh moh vydumati. Na hostini dava- jet Sebja host'am, a to proto, bo ich ľubit, i proto, bo On majet v Sebi silu, blahodati, energiju, blaženstvo, spasenije, zdorovľa, ľubov, miloserdije, spravedlivost', svjatost', soveršenstvo, otpuščenije i podobny dorohocinnosti, i On v toj hostini, čerez perezdanie nam pokorma Svojeho Tila i Krovi to vsjo chočet nam dati. Ne tak-li velika neblahodarnost' iz storony našoj na taku hostinu nepojti; i priznajmesja pokorno, jest' to i hrubost' duševna. Nit čuvstva, nit nežnosti v nas, kohda na Jeho zvanije, ani ne otvičajeme, a može skažem i tak: »Ja maju inšu robotu, to ne dľa mene, to je dľa starych bab, ja chlop, mni dumki na raboti, na familii a ne v cerkvi.« Čto na to otvičajem? Znaješ-li ty brate, čto možno i pričaščatisja i rabotati? Mnohije to i tak robjat, poprosjat svjaščennika, čtoby skor-

še služil, čtoby mohli pričaščatisja a posemu idut do roboty. Na l'ubeznoje prihlašenije Isusa my toľko odno možem i dolžny odpovisti: Isuse zoveš mňa? Idu, bižu k Tebi, vid' s Toboju byti vmisti to dľa meňa označajet v nebi byti.

Jak smutno, čto mnohije často slyšat slova »prijmite, jadite, Sije jest' Tilo Moje, pijte vsi, Sija jest' Krov Moja«, a vsetaki ne jid'at Tilo Isusa! Ješče vse ne znajut dostatočno ocinivati sv. pričastije.

Nažal' najdutsja ješče i takije, kotory ani to najmenše, raz v roku ne pričaščajutsja.

Jesli starajemsja o tilo, kotoroje sohnijet, starajemsja tim pače o dušu, kotora vsehda budet žiti! Bylo času, kohda nas ne bylo, no jak raz uže žijem, nikoli ne bude takoho času, čtoby nas ne bylo. My i posli smerti budem, a to na viki! O vičnost' svoju starajemsja, kohda dostojno pričaščajemsja.

4. Častoje sv. pričastije.

Istorija sv. pričastija. Rozkaz Isusa Christa, čtoby jisti Jeho Tilo i piti Jeho Krov sejčas ot načala zaderžali i Apostoly, i učeniki. Uže v Sv. Pisanii čitajem slova: »Bjachu že terpjašče v učenii Apostolov i vo obščeenii i v prelomlenii chliba i v molitvach« (Dij. Ap. 2, 42). Sv. Pavel tak pišet: »Čaša blahoslovenija, juže blahoslovľajem, ne obščenije li Krove Christovy jest? Chlib jehože lomim, ne obščenije li Tila Christova jest? . . . vsi bo ot jedinaho chliba pričaščajemsja« (Kor. I, 10, 16---17). Točno teper neznajem oprediliti, čto skol'ko raz pričaščalisja pervy christijane. No odno pevno, čto skol'ko raz byli na sv. Liturgii, stol'ko raz pričaščalisja. Sv. pričastije daže i domu brali dľa ditej, i dľa chorych. Iz nuždy i diti nesli Najsv. Tilo do temnici dľa zatvorennyh, jesli svjaščennik, ili diakon ne moh tam dostatisja.

Istoriju malo ho sv. Tarzicija vsi znajem. Byl povireennyj otnesti Najsv. Eucharistija dľa tich christijan, kotory byli pronaslidovany. Na hru-

ďach mal sv. Tajnu, išel čerez ulicu svjatymi čuvstvami napolnennyj. Na ulici znakomi pohanski diti zastavljajut jeho, čto by ihralsja s nimi. Ne chočet ihratsja, duže spišit. Stanetsja podozri'ym, sejčas i hovorjat na neho, čto on navirno christijan i čto neset pričastije. Začnut ho biti i ubijut ho, no on do posličnogo dychu svojeho chranil Najsv. Tajny. Umer jak malyj mučenik pro Eucharistiju.

Iz II stoletija uže suť stopy dnevnogo sv. pričastija. Čto naši predšestvenniki, vostočny christijane často pričlaščalisja, na to duže dobroje dokazatel'stvo naša sv. Liturgija. V našej liturgii pered sv. pričastijem slyšim slova: So strachom božim i s viroju pristupite! Toty slova toľko tak mali značenije, jesli dijstviteľno posluchali virniki i išli do sv. pričastija. Ibo inače na smich by byl vyšol svjaščennik, jesli zovet ľudej, no ľude ne idut. Naskol'ko eti slova suť postojannoju časťju sv. liturgii, iz toho to slidujet, čto vsehda zvali pri liturgii do pričastija ľudej, i virniki vsehda išli do pričastija.

Čto ľudi byli pri pričastii, tože dokazujetsja s daljeju pisneju: »Da ispolňatsja

usta naša . . . jako spodobil jesi nas pričastitisja svjatym Tvoim Tajnam« . . . Sija pisň tože pri každoj liturgii nachoditsja, vidno iz toho, čo pri každoj liturgii bylo svjatoje pričastije i blahodarenije.

V III—IV stol. na mnohich mistach byl zvyk v nedilu, seredu, i v pjatnicu pričastisja, to byli dni pričastija. Dahde i v subbotu. Sv. Augustin v 54. svoim pismi spominajet nedilny, no i denny pričastija. Nažal' duch častoho pričastija upadal. Agdejskij sobor (506) uže prinuždennyj oprediliti hodično tri raza sv. pričastije. Toľko pobožnijiši duši vyderžali pri sedmičnom sv. pričastii, o čem tože iz časov Vel. Karla suť pamjatki. Upadenije ducha v XIII stolitii bylo najbolše. I potomu IV lateranskij sobor v h. 1215 opredilajet čtoby každyj virnik choťa raz v roku kolo paschy pričastisja.

Tridentskij sobor (1545—63) vyražajet svoju nadiju, čo prijdut ješče vremena, kohda obnovitsja snova častoje sv. pričastije.

Pozdnejše v XVII stol. pod vlijanjem učenja Jansena (rožd. 1585, ot 1617 prof. na löwenskom univ.) snova upadajet duch častoho sv. pričastija. Jeho učenije tak zv. »jansenizm« tak strohija uslovija trebvalò k sv. pričastiju, čto daže i v monastyrjach dekotory monachini v žizni tol'ko raz pričlaščalisja, ibo ne čuvstvovalisja dostojnymi na sv. pričastije. Papa Inokentij X v h. 1653 urjadno otsudil jeho učenije, jak bludnoje. Najlučšimi borcami protiv seho bludu byli Jezuity. K tomu Hospod' Boh obstaralsja o duže dobru medecinu protiv strohoho »jansenisma«, a imenno Isus Christos pojavilsja odnoj monachini Alacoque Margariti i čerez ňu vyskazal svoje želanije, čtoby Jeho Najsv. Serdce osobistym sposobom počitalosja.

U nas u greko-katolikov vo voprosi sv. pričastija dolho hospodstvoval duch Jansenizma.* Ludi k sv. pričastiju pristupo-

* Ili lučše skazano cholodnyj duch eucharističnyj, i strohi uslovija pričastija, jest to ostatok schizmy.

vali — dahde i teper pristupujut ješče — dovoľno zridka. Často zovet svjaščennik slovami »So strachom božim i s viroju pristupite«, no nit komu pristupiti. Spivajem: »Da ispoľňatsja«... a popravdi ne byli na sv. pričastii. To jest ne logičnosť, na ktoru ľudi nedumajut, iz slidujiščich pričín: 1. Slova »So strachom božim...« slyšat, no ne rozmysl'ajut nad nimi... Da ispoľňatsja, spivajut, bo tak naučili-sja, čto spivati treba, no na soderžanije, na slova ne dumajut. 2. Navirno i ne rozumjat to, čto spivajut. Ješče ne tak davno — iz ditskich časov pomňu — čto kto chotil iti do sv. spovidi, napered dolžen byl niskoľko dni postitisja, tak posemu do spovidi, i do sv. pričastija mohiti. (Post predpisanyj toľko pered sv. pričastijem ot polnoči, to najstrohše dolžny my deržati, nič nejisti, nič ne piti.)

Novijše, slava Bohu, i u nas uže topitsja strohost' jansenizma, osobenno pod vlijaniem počitanija Najsv. Serdca Isusa, začinajut byti misjačny sv. spovidi, i po mǎli

uže i častiji. K tomu mnoho dopomoh Rimskij Otec Pij X, svojim dekretom »Sacra Tridentina Synodus«, v ktorom učenii točno opredilil uslovija k sv. pričastiju.

Čto rozumijeme pod častym sv. pričastijem? V najširšom smysli bolše raz v hodu. Suť uže mnohije, ktori ne uspokojat-sja raz v roku i idut 3—4 raz čerez hod (na bolši prazdniki).

V uzšom smysli častoje sv. pričastije jest' i misjačnoje, tym pače sedmično raz (skažim v nedilu). V najuzšom smysli častije čerez sedmicu (3—4) osobenno že tut rozumijeme dnevnoje sv. pričastije.

Cerkov toľko dva dila opredilila. A to 1. choťa raz v roku pod karoju smertel'na-ho hricha musit každyj christijan iti do sv. pričastija. 2. Bolše jak raz čerez deň ne s'obodno pričaščatisja. (Tut stava-lisja zneužitija po otpustach. Ludi doma čujut, jak svjaščenniki propovidujut, što by čim častije pričaščalisja, to dekotri tak robili, što na otpusti tot samyj deň

pri každoj sv. liturgii pričaščalisja. Po otpusti potom chvalilisja, čto i 5 raz byla dekotra žena do pričastija tot deň. To jest strašnoje neporozuminije predpisa. Čerez deň ne slobodno lem raz pričaščatisja.) Lem v odnim slučaju možno by dvaraz, jesli by rano kto-to pričaščalsja, a posemu tot deň by smertel'no ochoril, to jesli by zval k sebi svjaščennika, to na smertel'noj posteli moh by dostati pričastije, choťa rano jak zdorovyj pričaščalsja. Kromi toho, Cerkov nič ne predpisujet, tol'ko sovitujet, čtoby virniki čim častijše pristupovali k sv. pričastiju.

5. Uslovija k dostojnomu častomu sv. pričastiju.

Spomjanutoje učenije Vselenskaho Archijereja Pija X (Sac. Trid. Syn.) jasno poučujet nas, čto nužno k tomu, čtoby my často i dostojno pričaščalisja.

Posmotrim sije učenije, čto soderžit v sebi: 1. Ne nužno lučšeje duševnoje so-

stojanje dľa tich, ktorí denno pričašča-
jutsja, jak dľa tich, ktorí lem raz v sed-
mici, ili raz v misjacu pričaščajutsja. Zna-
čit tak dostojno dolžni pričaščatisja i eti,
kotory misjačno, jak sii, ktorí dnevno
pričaščajutsja. Inym slovom dnevnoje pri-
častije to ne ovoč, ne otličije pobožnych,
a toľko sredstvo k pobožnosti. 2. Čerkov
i ot tich, ktorí denno pričaščajutsja, toľ-
ko dva dila trebujet a to **dobroje namire-
nije i blahodat' osvjaščajuščuju**. Pod ne-
dobrym namirenijem rozumijem to: Proto
idu pričaščatisja, ibo tak robjat i druhije,
ili tak privyk, ili, idu, čtoby mňa priznali
za pobožneho. To by ne dobry namirenija
byli. **Dobroje namirenije: Isuse idu k Te-
bi, ibo ľubľu Ťa, choču byti s Toboju...**
ili: idu bo ja slabyj, a Ty kripkij, idu pod-
kripitisja k Tebi... idu bo Ty mňa zoveš,
i ja posluchaju Tebja... Značit seriezno
razmyšľaju o sv. pričastii. **Blahodat' osvja-
ščajušču majet tot, kto ne majet ťažkoho
hricha na duši svojej. Jesli kto upadet do
ťažkoho hricha, toľko tak možet pričašča-**

tisja, jesli napered vyspovidajetsja. Tut soveršennyj žal' ne dostatočnyj, tut musit byti spovid'.

Iz toj pričiny pered sv. pričastijem nužno vse robiti ispyt sovisti, či možu iti do pričastija sehodna. To rozkazujet i sv. Pavel kohda k Kor. I, 11, 28—29 pišet: »Da iskušajet že čelovik sebe, i tako ot chliba da jast i ot čaši da pijet. Jadyj bo i pijaj nedostojni, sud sebi jast i pijet ne razsuždaja Tila Hospodna.«

Odin primir čital: Odna italska divuška denno pričlašalasja. Tak pobožno žila, čto každyj ju svjatoj nazyval. Naraz zachorijet. Prichodit svjaščennik k nej. Divčina v očajanii nachoditsja i to kričit: Otče ja toľko raz ťažko sohrišila, no ne vyspovidalasja iz toho hricha, i pri tom denno pričlašalasja... Boh mi to nikohda ne otpustit... V očajanii začala palcami drapati stinu, posemu upala na zemľu i bez spovidi pomerla.

Nikohda ne slobodno iti do pričastija s nepevnoju sovistju, v nespokojnosti. Ne svobodno tak iti: »ne znaju, či ja sohrišil ťažko, či nesohrišil, ale vsjo rovno idu do sv. pričastija.« Kto tak idet, tot hotovyj i

v hrichu iti, i proto ťažko sohrišit. Jesli dakto majet somninja, či sohrišil, či nit, najlučše iti do sv. spovidi, osobenno takomu, kto neučennyj, i ne znajet poznati hrich. Odnakož kto toľko somninja majet (nepevnyj) či sohrišil, napr. sohlasilsja do zloj dumki, i jesli on sovistnyj čelovik — živet duchovno — možet sebi predpolahati (rozsuzdati), čto nesohlasilja. Ne musit iti proto do sv. spovidi, no i do pričastija ne možet iti v bezpokojsvii. Napered musit uspokoiti svoju sovist' tak: Cerkov v takom slučaji dozvoľajet mni iti do sv. pričastija, ibo možu tak dumati, čto ja ne sohlasilsja koli nepamjataju. Ale tohda dolžen žalovati pered sv. pričastijem, dolžen zbuditi soveršennyj žal' i tak spokojno iti do pričastija, ibo on nechočet obraziti Boha, ón idet, bo majet pravo, čtoby išol. Kto ale pevno znajet, čto ťažko sohrišil, tot ne smijet iti do pričastija bez sv. spovidi.

Čto dilati, jesli dakto zabył ťažkij hrich vyspovidatisja? Jesli porjadni prihotovilsja

i zabyl ťažkij hrich, do sv. pričastija možit
iti, lem posemu pri slidujučoju spovidi tot
zabytyj hrich dolžen skazati. Jesli ale da-
kto zatajil smertel'nyj hrich, tot nevažno
spovidalsja, i tot do pričastija ne smijet
iti, ibo takij svjatokradežno pričaščajetsja.
Kto v prostiteľnych hrichach pričaščajet-
sja, tot je v blahodati osvjaščajuščoj, ne
zakazano mu pričaščatisja. Odnak treba
stremitisja ne mati chotlem dobrovol'ny
prostitelny hrichi. Lučše čuvstvujetsja I-
sus v krasivoj duši, jak v takoj ne duže
porjadnoj. Svjatyj Otec Pij X to i pišet,
kto budet seriozno pričaščatisja, tot dojdet
do toho, čto otvyknet i ot dobrovolnych
prostitelnych hrichov. Ješče i to spomina-
jet učenije, čtoby k pričastiju sootvitno
prihotovitisja i posemu blahodariti.

6. Čto nam nužno znati ješče o sv. pričastii?

Suť ješče različny voprosy, kotory kasajutsja sv. pričastija, o kotorych v korotkosti tut možemsja poučiti.

a) Kto mozet, i kto ne mozet pričasčatisja? To uže znajem, čto kto ťažkij hrich majet, ne mozet pričasčatisja. Tože toľko s dobrym namirenijem možno pričasčatisja. No kromi toho ješče slidujuščeje nužno znati: Pričasčatisja mozet toľko tot, kto jest pokreščenij. No iz christijan u nas toľko greko-katoliki i rimokatoliki možut pričasčatisja.

K viri ješče nužno i polzovanije razumom.

Choťa davno do XIII. stolitija vseobščij zvyk byl pričasčati i malych ditej posli kreščenija pod vidom vina (toľko sv. Kroviju), Cerkov Christova teper to zakazujet. Uže Tridentinskij sobor vyholosujet, čto dľa malych ditej, sv. pričastije k spaseniju ne potrebnije, naskoľko pri krešče-

nii polučennuju blahodať oni ješče ne možut utratiti (Sess. 21. c. 4). Vpročem pričastije takich ditej svjazancje jest s opasnostiju, čto vid Krovi snečestitsja («negyltnut»; vyplujut itd.). Na nesojedinennym vostoku i teper jest zvyk davati ditam pričáščatisja.

Značit podľa tepercšnoj cerkovnoj discipliny toľko takije možut pričáščatisja, kotoryje polzujutsja razumom. I tak ne možut pričáščatisja sumasšedšii ot roždenija, ibo taki sravnivajutsja nerozumnym diťam. Jesli sumasšedšij davnijše polzovalsja rozumom (ne jest sumasšedšij ot ditinstva, no pozže), taki v opasnosti smerti možut zapričaščatisja. No na pered nužno s nimi probu sdilati dati im obyčajnu prosforu, čtoby ispytati ich, ne vybrošat-li iz ust sv. pričastije. Podobno ne možno dati pričáščatisja hluchonimym ot roždenija. Jesli by takije byli fachovo vyučeny i o religiju, možno by ich pričáščati. No ináče oni poňatija ne majut o sv. Tajnach. To, čto oni kl'ačut, kresťatsja, ruki

skladajut, to ne označajet ničeho, ibo to je toľko bezcinnym podražanijem druhich.

(Noldin III. De Sacramentis § 134).

Tak samo ne možno dati pričaščatisja takim boľnym, ktorí ne môžu pričaščatisja. Naprimir kotory by ne mohli prohlotati (giltnuti). Kotory postojanno kašlut, tak čto ne môžu vzjati do ust nič. Nužno počekati, poka ne uspokojuatsja. Tože ne možno dati takim, ktorí bľuvajut (vracajut). Ne možno dati takim, ktorí bez sebe suť. Blaznovitym (durnovitym), ktorí kus rozumu majut, jesli znajut robiti raznicu meždu obyčajnym chlibom a meždu Eucharistijeju, možno dati im paschalnoje pričastije, tože v opasnosti smerti, a ješče niskoľko raz v roku podľa potreby i podľa razsuždenija prichodnika, čto naskoľko rozumnyj jest.

b) **Pričastije ditej.** Nastavajet vopros, čto v jakich rokach môžu diti pristupiti k sv. pričastiju? Vselenskij Archijerej Pij X vo svoim dekreti »*Quam singulari*« kotoryj vydal v h. 1910. točno oprediľajet

uslovija sv. pričastija čitej. 1. V tom viku možet iti do sv. pričastija (i do sv. spovidi) v ktorom viku uže začinajet žiti svojim rozumom. To slučitsja kolo 7 hoda. Možet byti inohda pozdnije, inohda i skorše. Ot toho času uže i ra osnovanii božaho zakona majet povinost diča pričasčasja. Podobno opredil'ajet i novij Codex. V Canonu 854 to pišet, čto v slučaju opasnosti smerti, dostatočno jesli ditina znajet razičati meždu obyčajnym chlibom i meždu Najsv. Eucharistijeju, i čtoby s počtenijem znala prijati pričastije.

Kromi smertel'noj opasnosti ditina bolše dožna znati. Musit znati najvažniji pravdy viry, choča 5 holovnych r'či, i tože vsjo to, čto odnositsja na sv. pričastije, resp. na Najsv. Eucharistiju. 2. Podľa učenija papsk. dekreta i podľa Codexa razsuždati o tom, či dostatočno zriła ditina k sv. pričastiju jest dolžnostiju svjaščennika i roditelej.

Prichodniki dolžny v evidencii mati ditej i staratisja, čtoby cerk. predpisy v tom

otnošení zadržany byli. 3. Jesli ditina raz pričaščasja uže rozumno, nit prepjatstvija, čtoby i bolšeraz ne pričaščasja. 4. Konečno dekret očej stroho ot-suždajet takij postupok, čto ne zovut svjaščennika k umirajuščoj ditini, choťa uže rozumnaja. Tako je diťa možno i spovidati i pričaščati i jeleopomazati. — Najbolšij zlozvyk, to robiti, čto v dekotrich našich selach praktizovalosja. Jesli ditinka ješče ne byla na pervu spovid', tohda choťa uže i 8—9 litna, svjaščennika ne zvut jesli umirajet, i pochoroňajut v bilych rizach, ibo ono nevinnoje! Taki zlozvyki ne smijut bolše byti meždu našim narodom. I k 5 ročnoj umirajuščoj ditini treba pozvati svjaščennika!

Pervoje sv. pričastije.

Pervoje pričastije ditej sdilajme jak najkrasivše! O to starajetsja pričodnik i roditeli ditej. Naj to budet pamjatlivym dnem i dl'a ditej i dl'a roditelej i dl'a vsich virnikov.

V cerkvi naj budut i roditeli, i naj pristupjat k sv. pričastiju i oni.* Naj odričajutsja diti pered sv. pričastijem ot zlaho ducha i obiščajut služiti Christu. Posli sv. pričastija — podobno jak pered pričastijem dobri jesli — končitsja s nimi na hoslos obšča molitva. Dobri jesli možut sej deň uvikovičiti fotografijeju. Najlučše jesli po sv. liturgii vsi vjedno dahde pohostatsja.

Na konci odna dumka: Staratisja tak posilati ditinu do pričastija, čtoby pervyj host u nej Isus byl. Značit koli ditina uže starša, možet i težko sohrišiti, v tom slučaju pervyj host u ditini je zlyj duch. V takim viku posilajme ditinu do sv. pričastija — rozumijetsja s prihotovlenijem — kohda ješče težko ne sohrišila, i tohda pervym hostem u nej budet Isus.

Sv. pričastije jest najlučšoj ochoronoj dľa ditej, čtoby oni ne skazilisja. Isus pu-

*) Vsi srčniki do 3 stepěni polnyj otpust polučat jesli pričasčajutsja tohda.

bit ditej. V žizni svojeje blahoslovľal ditej i kohda zapreščali materjam prichođiti k Isusu, čto Isus utomlennyj, to skazal apostolam: »Ostavite ditej prichoditi k Mn', i ne branite im: takich bo jest carstvije Božije« (Mark 10, 14).

Isus i teper tišitsja dičam, radujetsja, kohda vidit ich kolo prestoľa svojeho, kohda umolajut Jeho, kohda pri sv. liturgii vysluhujut (ministrujut), no osobenno, kohda diti pričaščajutsja. Tišmesja, jesli diti majut ochotu choditi do sv. pričastija. Ne zapreščajme im! To ješče nikohda n'kto v žizni ne žaloval — ani diča, ani rodič — čto často, dostojno pričaščalsja kto-to v ditskom (v junošim) viku, čto (v tom viku) pobožnyj byl. No to, čto dakto ne byl pobožnyj v ditskom viku, v junošestvi svojem, to uže očeň mnohi žalovali v žizni, inohda može uže i pozdno žalovati. Najlučšij pedagog-Učitel' Isus Christos. i proto ostavite ditej iti k svojemu Učitel'u, Prijatel'u. Isusu!

Molodeži imponujet sila, energija. Kto

možet byti silnijšim, jak Isus? On sama energija, kripost', i kohda k Nemu prichodit mo'odež, k svojej kriposti prichodit. A v moločom viku, kohda različny sily borjatsja protiv mo'odeži (linivstvo, obžyrstvo, nečistota, neposlušanje, duch revolucijnyj) jak potrebno mati sily Christa, čtoby protiv vsim tim demonam uspišno borotisja i vyboroti v sebi charakter, spravvedlivost', trudol'ubie, poslušanje, čistotu.

e) Pod odnim, ili pod dvoma vidami pričastije?

Sv. pričastije snačala pod dvoma vidami bylo udilovano tak na Vostoku, jak i na Zapadi. Jepiskop dal do ruki Tilo Isusa, diakon iz čaši dal Krov Isusa. Pozže v XII. stol. prišlo do zvyku na Zapadi tol'ko pod odnym vidom chliba pričaščatisja. No pod odnym vidom pričaščalisja vsehda i davno boľny, v temnici zakl'učeny. Napr. sv. Tarzicij — o ktorom my pisali, tože pod vičom chliba mal kolo sebja Eucharistiju dľa pričastija.

U nas u greko-katolikov ostalsja staro-
davnyj zvyk, tak čto my pri sv. liturgii
vsehda pod dvoma vidami pričlaščajemsja.
No my kripko virim, čto i pod odnym vi-
dom cilyj Isus jest, pravi tak jak pod dvo-
ma vidami. Ibo kohda my vidim vid chli-
ba, vidim Jeho Tilo, no živoje Tilo, a hde
živoje tilo, tam i krov jest. Podobno i na-
oborot, pri živoj krovi, dolžno byti i tilo,
i kohda davno diti pričlašča'isja tolko pod
vidom vina, to jest' sv. Krov, oni i pod
tim odnym vidom ciloho Christa pričlaščali.

Vpročem v dokazovatel'stvo toho, čto
tverdim, privodim slova samoho Isusa. Na
dekotrich mistach Isus spominajet tolko
odin vid, napr: »Kto snist' ot chliba seho,
živ budet vo viki« (Ioann 6, 51). Podob-
nych mist bolše jest.

Dľa ukriplenija viry prinosim dokaza-
tel'stvo tože iz našeho vostočnoho obrjada.
My greko-katoliki kohda mimo sv. liturgii
pričlaščajemsja tože pri liturgii preždeo-
svjaščennych Darov, tolko pod vidom chli-

ba pričlaščajemsja, podobno i boľnym pod vidom chřiba čavajem pričastije.

Nesojedninnenny Vostočny sice Tilo, kotoroje otkladajut dľa boľnych i dľa Preždčcsvjaščennych Darov zamočat do Krovi sviatoj. no neviditsja to cilesobraznym, ĩbo posemu oni to sušat tak dolho, poka sovs.m ne vysochnet (inače by v kvoti spřisnili vidy). No jesli Krov vysochnet, tohda uže tam nřt vid Krovi, bo hde nit materii vina, tam pod vidom nřt Krovi, tak, čo v praxi i čni toľko pod odnym vidom pričlaščajut boľnych. Ditej tože pod vidom vina pričlaščajut pcdľa davnoj discipliny.

Rozumřjetsja, čo iz tohc na nijakij slučaj ne choču vyvesti to, čtoby zavesti i u nas pričastije pod odnym vidom (choťaj to praktičnijše) no toľko radi katoličeskoj viry dokazyval, čo i pod odnym vidom pričastije važnoje. My greko-katoliki svoim sposobom pričastija spokojny, i ne namirjajem zminiti, ĩbo tot sřôsob nam podobajetsja, jest to starinnyj, symboličnyj,

mystičnyj, krasivyj. No neotsužďajem sposob pričastija v latinskom obrjadi, ibo Cerkov i edin i druhij sposob dozvoľajet, nakoľko i odin i druhij pravil'nyj. Rimo-katoliki možut k nam prijti do sv. pričastija, my možem u nich pričlaščasja. Toľko paschaľnoje pričastije sovitujuetsja podľa svojeho obrjada priňati. Na smerteľnoj posteli opredilajetsja každyjmu podľa svojeho obrjada pričlaščasja. Rozumijetsja, što v nuždy i na smerteľnoj posteli možno — i treba pričlaščasja choť pod kotorym katoličeskim obrjadom.

Odnak dla takich, kotory ne dost' soznateľny vo v'ri, kotory nepokriplenny, v obrjadi, najlučše podľa svojeho obrjada pričlaščasja, čtoby pokripilsja vo svojem. Toľko mimochodom spominaju, što čerez to, što my pričlaščasjemsja v inom obrjadi, ili liturgiju sluchajem v inom obrjadi, ne perestanem byti greko-katolikami, ibo naš obrjad nič i nikto ne pereminit. Choť by dahde v čužini roki ne vidil svoju cerkov naš virnik, a chodil do rimsko-katoličeskoj,

čerez to ne stanetsja rimsko-katolikom, a do smerti budet greko-katolikom.

7. Prihotovenije k sv. pričastiju.

Dekret papy Pija X spominajet i to, čtoby prihotovitisja k sv. pričastiju, i blahodariti. Prihotovl'ajemsja duševno i ti-lesno.

a) Duševnoje prihotovenije. Duševnoje dal'soje prihotovenije, to jest pobožna žizň, to jest duša nachod'aščajasja v blahodati osvjaščajuščoj, v kotoroj nit smertel'noho hricha. Jesli byl smertel'nyj hrich, to smytyj ne toľko soveršennym žalem, no čerez sv. spovid'.

Bližšeje duševnoje prihotovenije k sv. pričastiju sostoit vo vozbuždeni različnych dobroditelej, čuvstv, čerez razmyslenije i čerez ustny molitvy.

Uže večer dumaj na to, kuda ty pojdeš zavtra? Na veliku hostinu. Jesli ideš k velikomu panovi na hostinu, to uže dňami pered tim nervozišsja, jak to tam budet.

Boľšij pan jak Isus ne suščestvujet, proto i s uvaženijem nužno dumati na siju hostinu. Utrom pervá dumka dolžna byti, ja sehodňa pričáščajusja. Utrom molišsja, razmyšlaješ i tak prihotovľaješsja na sv. pričastije. Pisateli asketičnych (duchovnych) knih taki nastavlenija davajut: Napered molisja iz knižki posemu knižku ot'oži i razmyšlaj. Vozbudi v sebi viru, nadiju, ľubov, žal', žaždu za Isusom, pokoru. Kohda priјdet čas sv. pričastija ideš sklonenymi očami, nesmotri na nikoho, toľko dumaj na Isusa.

Duže dobri dumati pered sv. pričastijem na Isusa, jak na Otca. S jakoju ľuboviju ždet každa dítina svojeho otca, jak prihotovľajet svoju komnatu, prihotovit stol na hostinu, cvity na stol, krasi-
vu bílu skatert (obrus). Neterpezli-
vo, s ľuboviju s žaždoju ždet svojeho
otca. Kohda otec priјdet s radostiju vita-
jet jého. Inkoli snova dumaj na Isusa,
jak na svojho Priatel'a, Brata, Učitel'a
itd. V druhoj časti-sej knižočki o tom ob-

širnejše budet slovo, hdi tože budut vyra-
botany rozhovori pričastnika s Isusom pe-
red pričastijem i posli pričastija.

b) **Tilesnoje prihotovlenije.** Najvažnij-
šim tilesnym prihotovlenijem jest post. Ot
polnoči počinavše ne svobodno ničoho jisti,
piti pered pričastijem. Po'noč čislitsja s
pervym udarom zvona kohda hodina zvo-
nit dvanactu hodinu. Jesli by dakto zabył-
sja i jil, do pričastija tot deň ne smijet
iti. Tim, čto zabyłsja, ne oprávdajetsja.
Neraz take presatsja virniki; »zabyłasja,
kohda ditini davala kavu, napered ja skoš-
tovala, či ne horjače, lem raz ja „gyłtla”,
či možu do pričastija iti, ja ne chotila, ja
zabyłasja«. Otvit: Choť i zabyłasja, choť
lem raz »gyłtla«, do pričastija ne svobodno
iti tot deň. Naj davajet na sebe pozor, čto-
by ne sohriš'ti, i tak druhij deň možet iti,
no i duhij deň zas ot polnoči dolžna postiti.

Kto porušit post? Kto jist, ili pijet. Ja-
denije dumajetsja takovie, čto možno jisti.
Napriklad jesli by čakto »gyłtnul« dačto
že'iznoje, ili sklaňanoje, ili iz suchoho de-

reva, ili pahnost, ili vo'os, ili kostku (suchu bez ovoči,), ili čtos podobnoje, čerez to ne porušit post, do pričastija možet ili, ibo sii dila ne suť jid'om. Jesli by ale »gyltnul« papir, vosk, medicinalnoj porošok, do pričastija ne možet iti, bo to jidlo, to žalučok použiťet.

Tože važno, čtoby toto jadenije iz vnšnosti prichodilo čerez usta. To spominaju proto, ibo naš narod často boitsja i slynu »promknuti« pered pričastijem i proto doktorji ne gustuozno pluvajut pered pričastijem, čtoby ne gyltnuli slynu. Slyna to ne prichodit iz vonka, to v ustach jest, i proto jesli gyltneš ne jil jes, i ne pil jes, bo iz von nič jes ne bral. Podobno jesli zub, ili inoje v ustach začnet krovati (pustitsja krov iz zuba), jesli taku krov gyltneš, čo pričastija možeš iti, ibo to krov iz ust. No jesli by krov jes ssal iz ruki i ju gyltnul, do pričastija ne možeš iti, ibo uže iz vnišnosti krov. Jesli umvvaješ zuby i mimo voli so slynami pomišano gyltneš kus vody, to ne čislitsja za jadenije, bo to zo sly-

nami pomišana voda. Narokom odnak ne svobodno gyltnuti ani taku vodu, bo tohda do pričastija ne svobodno iti. Jesli ideš na ulici i dožd' padet do tvoich ust, i ty mimo voli goitneš to, tože čislitsja, čto to už so slydami pomišanj dožd' i ne narušil ty post, do pričastija možeš iti. Podobno jest so snihom. Naročno ale lapati doždevu vodu, ili snih ne slobodno, v takom slučaji, uže čislitsja za jačeniye.*

Kto možet iti do pričastija, choča jil? Tot, kto v opasnosti smerti jest, napriklad smertel'no choryj, to choč jil, pričastija možeš. Novijše i takij choryj, kotorij ne jest smertel'no choryj: 1. jesli uže misjac ležit i 2. nit pevnoj nadii, čtoby skoro vyzdorovilsja, 3. jesli to za dobre uznajet spovidatel' (svjaščennik) to možno takomu choromu dati raz, abo dvaraz če rez tyždeň sv. pričastije, choča pered tim dačo vypil. Napriklad medecinu vypil, abo vody, čaj, mo'oka, značit takoje, čto jest

* Noldin: De Sacramentis.

židkost' (tekutina). No toľko raz-dvaraz v tyždňu. Jesli by takij bol'nyj chotil každyj deň pričaščasja, dolžen by druhy dni postiti.

Kromi toho, možno prosit' i dišpenzaciju ot Sv. Stolicy takomu, kto by chotil pričaščasja, a ne mozet postiti, jesli dostanet dišpenzaciju, posemu mozet tak robiti, jak mu dovoleno.

K tilesnomu prihotovleniju možno začisliti ješče i odeždy, i čistotu tilesnu. Značit čisto, umyto, dostojno pristupim. Čto kasajetsja odeždy, čtoby to byla dostojna k pričastiju. Jesli možem oblečemsja do porjadnoj, novoj odeždy, jesli takoj ne majeme, Isus to prebačit, mozet byti i polatana (napriklad iděš do roboty, kositi a pered tim pričaščasja. Možeš pričaščasja i v robotnych odeždach; jesli inače ne vychodit tebi). No tut radše dumajetsja na ženy, čtoby ne prichodili v nepriličnych odeždach do pričastija.

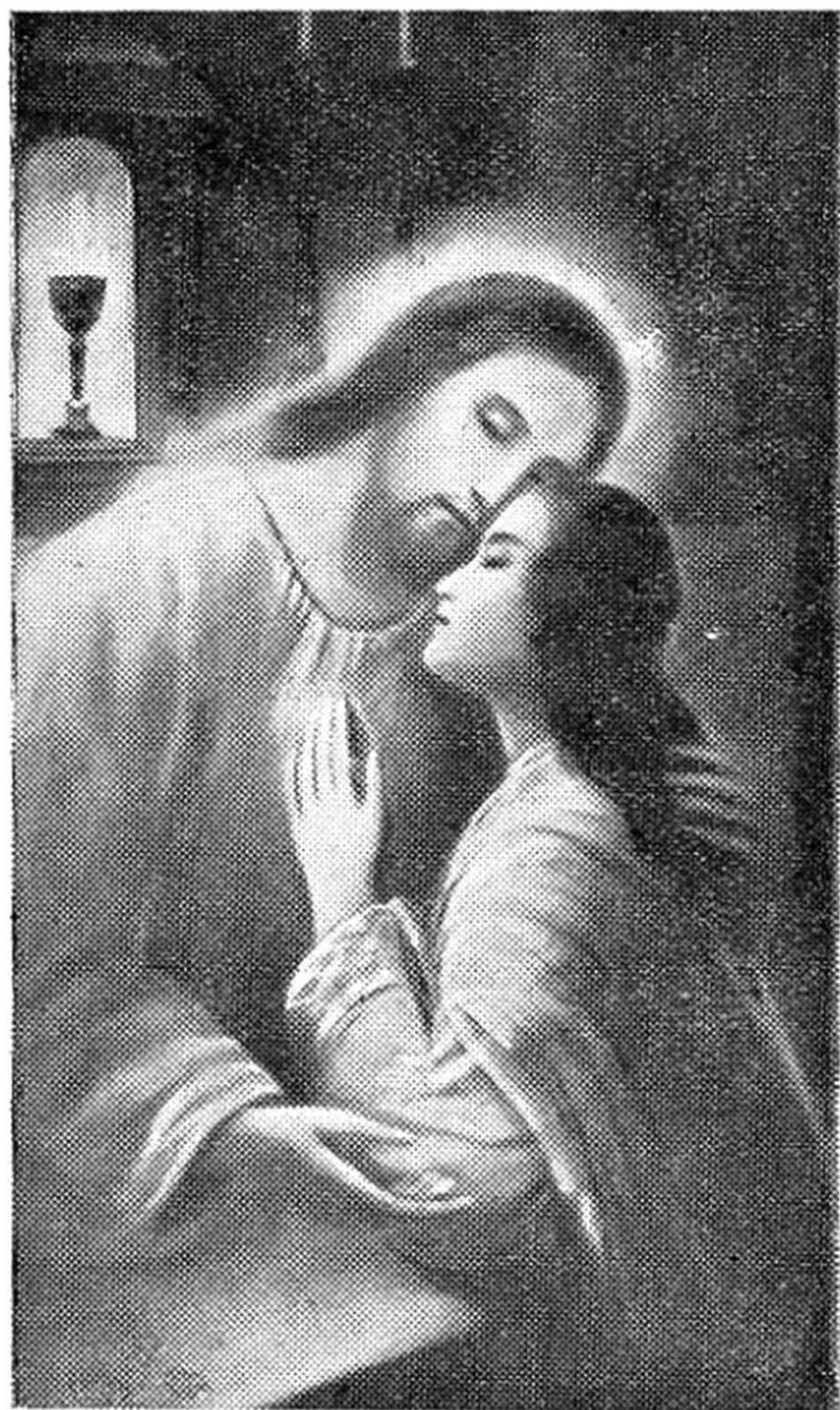
8. Posli sv. pričastija.

(Blahodarenije.)

Isus prišel k tebi. Čto maješ d'lati? V prvých očno praktičeskoje primičanje. Jesli svjaščennik ne uter tvoi usta, čtoby ty ne utiral sam s lentionom (ty ne smiješ do ruk brati lention), tim meňše ne smiješ utirati usta svojej chustočkoj (i takoje vidil, že na vybrala chustočku uterla usta i spokojno molitsja dalše).

To stroho zapreščeno, ibo jesli by na ustach tvoich byli mali častočki, ili sv. Tila, i i nemnoško sv. Krovi, tohda to by dostalosja na tvoju chustočku. A ty by chotil, čtoby najcinnišoje Ti'lo i Krov tak byli snečestneni, čtoby dostalisja na tvoju chustočku? Jesli maješ viry i nechočeš sohrišiti, to ne dilaj tak nikohda!

Ta čto dolžen ty dilati? Najčastijše svjaščennik tak dast sv. pričastije, čto iz sv. Krovi nič ne ostanet na ustach. Jesli by ty odnak čuvstvoval sv. Krov na ustach, to lovko nemnoško porušaj rotom, tak, čto

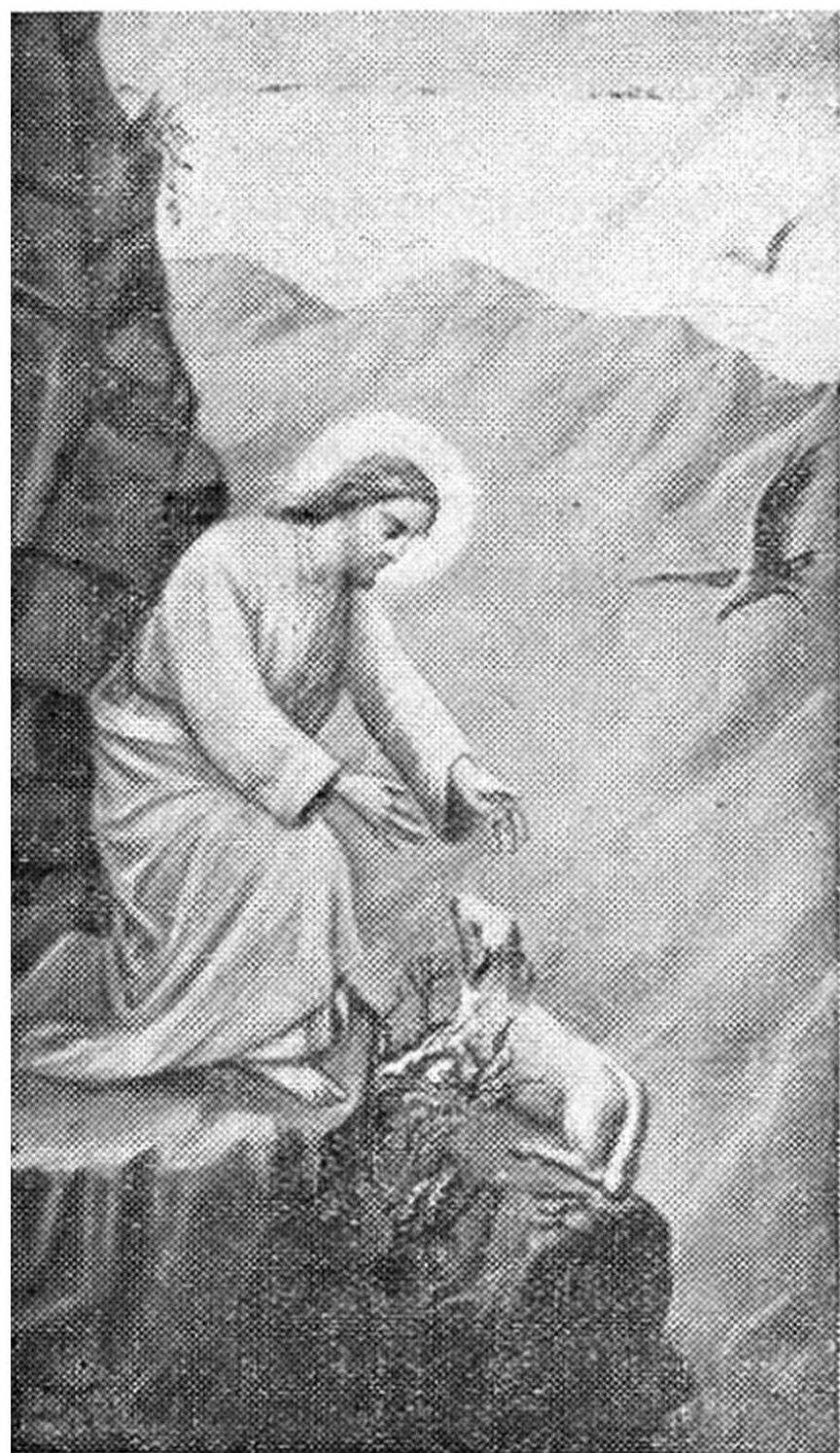

nižnejú časťju rota prikosnešja vyšnoj časti, i naoboroť, jesli nužno i jazykom nemnoško pomožeš sebi, no vnimaj, čtoby iz vnutrennosti ust jazykom ješče slučajno i častočki Tila ne vynes na vnišnosť. Holovnyj princip: Spokojno a rozumno tak dilaj, čtoby nič iz Najcinijšaho Tila i Krovi ne poterjal (ne stratil).

Potomu i ne sovito posli sv. Pričastija cilovati knihu, ikonu, poka ne pevnyj ty, čto Najsv. Eucharistija ne jest na tvoich ustach. Posli sv. pričastija ne utikaj sejščas domu. Ostaň v cerkvi, choťa 10-15 minut. Kohda ideš ot sv. Pričastija ne smotri nikuda, ne interesujšja s nikim, toľko s Christom Tvoim Bohom. Kľakni, a umoľaj Isusa. Isus blisko k tebi, v tvojej duši nachoditsja i vysluhat' ţa.

Pozdorovi Isusa, blahodari, klaňajsja Jemu, umoľaj Isusa v duši svojej, pereprosi i prosi. Prosi vse to, čto potrebuješ k žizni i k spaseniju.

Obširnojše o tom budet v slidujuščej knižočki.

9. Ovoči sv. pričastija.

Ne bez príčiny vydavajem siju knižočku, ídet tu o duže važnoje sredstvo do spase-rija. Ne bez príčiny predpisujet Cerkov sv. pričastije i vozbuždajet virnikov k častomu sv. pričastiju. Konečno, ne bez príčiny osnoval Isus Christos sv. pričastije i tak často vozbuždajet, odporučajet pričáščatisja. Daže i sud uže vyskazal napered, kohda skazal: »Ašče ne sniste Ploti Syna čelovičeskaho, ne pijete Krove Jeho, života ne imate v sebi« (Ioann 6, 53).

Uže rozum nam to diktujet, čto sv. pričastije duže cinnoje možet byti, kohda tam sam Boh peredavajetsja nam.

Čtoby lučše cinili my sv. pričastije posmotrim, jaki ovoči majem iz sv. pričastija.

1. Najboľše, čto polučim čerez pričastije, jest' pokorm duševnyj, kotoryj sostoit v ubolšenii blahodati osvjaščajuščoj, dobroditelej i darov Sv. Ducha. Tot pokorm pokripit našu sílu, napravít duševnoje zdo-

rovľa, i predochraňajet pered upadenijem do smertel'noho hricha.

2. Sv. Pričastije to jest' uzkoje sojedinenje s Isusom. Isus v nas, a my v Isusi. Sojedinennym byti s Isusom, to najboljša blahodat'.

3. Sv. pričastije umenšajet v nas oheň pochoti, strastej, i čerez Eucharistiju rosnut, krip'ajutsja divicy, i divstvenniki. Kto chočet byti čistym, tot da pričlaščajetsja! Isus — sama Čistota v nas — to vlijajet, i my stanem tože pod vlijanijem Isusa čistymi.

4. Sv. pričastije to jest zalohom slavnaho našho voskresenija, značit spasenija. V sv. Pisani čitajem: »Jadyj Moju Ploť i pijaj Moju Krov imat život vičnyj, i Az voskrešu jeho v poslidnyj deň« (Ioann 6, 54). Učeny to tak tolkujut: Jesli ja zaňal načalnika horoda, i horod zaňal. Jesli ja maju u sebja Načalnika neba, i nebo jest' moje. Načalnik neba jest Boh, jesli ja maju v pričastiji Boha v sebi, i nebo maju.

5. Sv. pričastije otpuščajet povsednevny

hrichi, jesli oni nas merzat i jesli i s toju dumkoju pričaščajemsja, čtoby borotisja protiv tich hrichov.

6. Konečno sv. pričastije davajet dučhovnoje naslaždenije. Podľa dispozicii odnomu boľše, druhomu menše. Byli svjaty, kotory posli pričastija ostali bez sebe, zabyli vsjo, dumali tol'ko na Isusa, kotoraho imili v sebi.

Iz tich vyčislennych ovočej vidim, čto jak važnoje sredstvo do spasenija sv. pričastije! Jak dobrij to lik dl'a každyho! Starym podderžka v starosti, molodym kripošť v borjbi so strast'ami, rabočim pomoč v raboti, ubohim nadija, terpjaščim kripošť. I proto »vkusite i vidite jako blah Hospod'« (Ps. 33).

Knihy Blahovestníka No. 15.

Christos v nas

Avtor: Dr. Vasiliј Hopko, pom. jepiskop

Cína 9.— Kčs.

**Pečatanó v pečatni Nakladateľskóho družstva
v Prjaševi**

S O D E R Ž A N I J E

	Storona:
Vvedenje — — — — —	1
I Časť.	
Isus v Najsv. Eucharistii stalsja duchovnym pokormóm — — — — —	7
Slova samoho Isusa Christa — — — — —	7
Veľika ľubov Isusa v sv. pričastii — — — — —	9
Naša povinnosť posluchati Isusa — — — — —	16
Častoje sv. pričastije — — — — —	19
a) Istorija častaho sv. pričastija — — — — —	19
b) Čto rozumijem pod častym sv. pričastijem? — — — — —	24
Uslovija k dostojnomu sv. pričastiju — — — — —	25
Čto nam nužno znati ješče o sv. pričastii? — — — — —	30
a) Kto mozet pričasčatisja? — — — — —	30
b) Pričastije ditej (pervoje sv. pričastije) — — — — —	34
c) Pod odnym — pod dvoma vidami? — — — — —	38
Prihotovlenije k sv. pričastiju — — — — —	42
a) duševnoje — — — — —	42
b) tilesnoje — — — — —	44
Posli sv. pričastija — — — — —	48
Ovoči sv. pričastija — — — — —	52